باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی‌درس : **فارسی۳**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع:**۸ صبح**	تعداد صفحه: **۴**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۴۰۰/۰۳/۲۴**	مدت امتحان:**۹۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه ،بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشور در**نوبت خرداد** ماه سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
	قلمرو زبانی (۷/۵ نمره)	
۱	معنی هریک از واژه‌های مشخّص شده را بنویسید. الف)یک دست ظرف و لوازم عاریه بگیریم. ب)گرم‌رو، سوزنده و سرکش بود ج) استادان در مَدرَس‌های مدارس می‌نشستند. د) چه چیزی می‌تواند سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟	۱
۲	واژهٔ «همّت» در هریک از ابیات زیر به چه معناست؟ الف) «همّت» اگر سلسله جنبان شود مور تواند که سلیمان شود ب) «همّت» از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است	۰/۵
۳	املای درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) پیرمرد از داخل (کاذیهٔ - کازیهٔ) روی میز یک پاکت کهنه برداشت. ب) غرق غباریم و (غربت – قربت) با من بیا سمت باران ج) از این تنگ (خوار – خار) است اگر بگذرم	۰/۷۵
۴	در هریک از موارد زیر، یک نادرستی املایی بیابید و درست آن را بنویسید. الف) شیرمرد عرصهٔ ناوردهای حول، پور زال زر، جهان پهلو... ب) من هر چه تعارف می‌کنم تو بیشتر عبا و امتناع می‌ورزی. ج) فاصلهٔ بچّه‌های بی‌حفاض، با خاکریز کمتر می‌شد.	۰/۷۵
۵	هریک از الگوهای زیر، با کدام جمله در ردیف مقابل مطابقت دارد؟ (یک جمله اضافی است) الف) نهاد +مسند + فعل ب) نهاد + مفعول + مسند + فعل ۱) برخی عاشق را دیوانه می پندارند. ۲) مردم به او دهقان فداکار می گفتند. ۳) عاشقان کشتگان معشوق اند	۰/۵
۶	با توجّه به سرودهٔ زیر، درستی یا نادرستی موارد داده شده را تعیین کنید. «بر لب آن چاه / سایه ای را دید / او شغاد، آن نابرادر بود / که درون چه نگه می کرد و می خندید/ و صدای شوم و نامردانه اش در چاهسار گوش می پیچید» الف) واژهٔ «شغاد» نقش تبعی «بدل» دارد. درست ☐ نادرست ☐ ب) در این سروده، «چاهسار گوش»، یک ترکیب اضافی و «آن چاه» یک ترکیب وصفی است. درست ☐ نادرست ☐	۰/۵
۷	در نوشتهٔ زیر، نوع وابسته‌های وابستهٔ مشخّص شده را تعیین کنید. هنگام مراجعه به بانک اعتبارات ایران، سیصد تومان پول تهیه کرده بودم.	۰/۵
۸	با توجّه به مصراع « امروز می‌آید از باغ، بوی بهار من و تو»، به پرسش‌ها پاسخ دهید. الف) نوع «واو»، حرف ربط است یا عطف؟ ب) نقش دستوری گروه اسمی «بوی بهار من و تو» چیست؟	۰/۵

ادامهٔ سوالات در صفحهٔ دوم

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی‌درس : **فارسی۳**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع:**۸ صبح**	تعداد صفحه: **۴**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۴۰۰/۰۳/۲۴**	مدت امتحان:**۹۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه ،بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشور در**نوبت خرداد** ماه سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۹	با توجه به نوشتهٔ زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. «همراهی با شما را دوست‌تر داشتم. بی‌آن که بدانید تعقیبتان کردم و نفهمیدم چه‌قدر از سنگرها فاصله گرفته‌ایم.»، الف) زمان کدام فعل «ماضی نقلی» است؟ ب) در واژهٔ «تعقیبتان»، مرجع ضمیر پیوستهٔ «تان» چیست؟	۰/۵
۱۰	در عبارتِ «من بسیار کوشیده‌ام تا روی دست شاهان جا گرفته ام و برای آنان شکار کرده‌ام .آن به° که مرا نیز معذور دارید.»، الف) یک پیوند وابسته ساز و یک پیوند هم پایه ساز بیابید و بنویسید. ب) چه فعلی، حذف شده است ؟ نوع حذف، لفظی است یا معنایی؟	۱
۱۱	در یک گروه اسمی، واژهٔ « اسب» را با یک وابستهٔ پیشین و یک وابستهٔ پسین به کار ببرید.	۰/۵
۱۲	مفهوم نشانهٔ «ان» را در واژه های زیر بنویسید. الف) کوهان : ب) خندان :	۰/۵
	(قلمرو ادبی ۴ نمره)	
۱۳	نام صاحب هریک از آثار داده شده را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید. الف) تمهیدات : (سهروردی / عین القضات همدانی) ب) دری به خانه خورشید : (سلمان هراتی / پابلو نرودا)	۰/۵
۱۴	از بین آثار زیر، به ترتیب یک اثر از «شکسپیر» و یک اثر از «جمال زاده» بیابید. از پاریز تا پاریس- غزلواره ها – هوا را از من بگیر خنده ات را نه – کباب غاز- فی حقیقه العشق	۰/۵
۱۵	آرایهٔ متناسب با قسمت مشخّص شده را از کمانک مقابل انتخاب کنید. الف) اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده . (تشبیه / استعاره) ب) از جملهٔ نام های حسن، یکی جمال است و یکی کمال . (سجع / موازنه) ج) یکی دشت با دیدگان پر زخون که تا او کی آید زآتش برون (ایهام / مجاز) د) صدای توپخانه ، صدای خشک کلاش را در خود هضم می‌کرد. (متناقض نما / حس آمیزی)	۱
۱۶	با توجّه به منطق‌الطّیر عطار، هر یک از پرندگان زیر، نماد چه کسانی هستند؟ الف) باز شکاری : ب) سیمرغ :	۰/۵
۱۷	در هریک از بیت‌های ردیف اول کدام یک از آرایه‌های ردیف دوم به کار رفته‌است؟	۰/۷۵

	ردیف اول	ردیف دوم
۱	بیامد دو صد مرد آتش فروز/ دمیدند گفتی شب آمد به روز	حسن تعلیل
۲	آن کسی را که در این مُلک، سلیمان کردیم /ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است	تلمیح
۳	تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل بند	اغراق

ادامهٔ سوالات در صفحهٔ دوم

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی‌درس : **فارسی۳**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع:**۸ صبح**	تعداد صفحه: **۴**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۴۰۰/۰۳/۲۴**	مدت امتحان:**۹۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه ،بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشور در**نوبت خرداد** ماه سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱۸	در کدام یک از ابیات زیر، زمینهٔ قهرمانی حماسه، بارز است؟ ۱) سیاوش سیه را به تندی بتاخت / نشد تنگ‌دل، جنگ آتش بساخت ۲) پراگنده کافور بر خویشتن / چنان چون بود رسم و ساز کفن ۳) بدان گاه سوگند پرمایه شاه / چنین بود آیین و این بود راه ۴) سراسر همه دشت بریان شدند / برآن چهر خندانش گریان شدند	۰/۲۵
۱۹	مفهوم کنایه های مشخّص شده را بنویسید. الف) در بذله و لطیفه نوک جمع را چیده است. ب) هنوز دستگیرش نشده بود که مقصود من چیست.	۰/۵
	قلمرو فکری (۸/۵نمره)	
۲۰	معنی هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.	
الف	گفت از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم	۰/۵
ب	مزینان از هزار و صد سال پیش هنوز بر همان مهر و نشان است که بود.	۰/۵
ج	تن ز جان و جان ز تن مستور نیست	۰/۵
د	چو او را بدیدند برخاست غو / که آمد زآتش برون شاه نو	۰/۵
هـ	آری اکنون تهمتن با رخش غیرتمند / در بُنِ این چاه آبش زهرِ شمشیر و سِنان، گم بود	۰/۷۵
و	اگر دیدی به ناگاه / خون من بر سنگ فرش خیابان جاری است / بخند؛ زیرا خندهٔ تو / برای دستان من / شمشیری است آخته	۰/۷۵
ز	هر روز باید ذکری واحد را مکرّر بخوانم / : « که تو از آنِ منی و من از آن تو»	۰/۵
	به پرسش‌های مربوط به درک مطلب پاسخ دهید.	
۲۱	مفهوم کلّی هریک از ابیات زیر را بنویسید. الف) هر که جز ماهی زآبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد ب) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / زاشک ویران کُنش آن خانه که بیت‌الحَزَن است	۰/۵
۲۲	با توجّه به بیت زیر از «دماوندیه»، منظور از بخش‌های مشخّص شده چیست؟ ای مادر سر سپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند	۰/۵
۲۳	مقصود نهایی شاعر از مصراع دوم بیت زیر چیست؟ « چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم / من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو»	۰/۵

ادامهٔ سوالات در صفحهٔ چهارم

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی‌درس : **فارسی۳**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع:**۸ صبح**	تعداد صفحه: **۴**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۴۰۰/۰۳/۲۴**	مدت امتحان:**۹۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه ،بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشور در**نوبت خرداد** ماه سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۲۴	با توجّه به بیت‌های زیر، دلیل نگرانی کاووس دربارهٔ زن و فرزندش چیست؟ « پراندیشه شد جان کاووس کی ز فـــرزند و ســـودابهٔ نیـــک‌پی کزین دو یکی گر شود نابه کار از آن پس که خواند مرا شهریار؟»	۰/۵
۲۵	در بیت زیر توصیهٔ شاعر به انسان عاقل چیست؟ « سخنِ گفته دگر باز نیاید به دهن اوّل اندیشه کند مرد که عاقل باشد»	۰/۵
۲۶	شاعر در سروده زیر، شعر خود را معیار سنجش چه می‌داند؟ «قصّه است این ، قصّه ؛ آری قصّهٔ درد است / شعر نیست؛ / این عیار مهر و کین مرد و نامرد است»	۰/۵
۲۷	در نوشتهٔ زیر، منظور نویسنده را از قسمت های مشخّص شده بنویسید. گفت : « به من دخلی ندارد ! ماشاالله هفت قرآن به میان ، پسرعموی خودت است.	۰/۵
۲۸	با توجّه به واژه های داخل کمانک، هریک از بیت های زیر، یادآور کدام وادی عرفانی منطق الطّیر است؟ الف) هشت جنّت نیز اینجا مرده ای است هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است (طلب / استغنا) ب) وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا هرکه فانی شد زخود ، مردانه‌ای است (فقر و فنا/ توحید)	۰/۵
۲۹	بیت های داده شده در هر ردیف جدول زیر، یک مفهوم مشترک دارند؛ آن مفهوم را از ستون مقابل انتخاب کنید.	۰/۵

ردیف	بیت ها	مفاهیم
۱	* گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم گفـت والـــی از کجـا در خانه خمار نیست * دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگو من نه آنم که دگر گـوش به تزویر کنم	الف) پرهیز از ریاکاری و دورویی ب) نصیحت ناپذیری حاکمان نالایق
۲	*من که هر آنچـه داشتـم اول ره گذاشتـم حال برای چـون تویی اگر که لایقـــم بگو * در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست با جـان بودن در عشق به سامان نیست	الف) فردپذیربودن عشق و رد دوگانگی ب) ترک دلبستگی ها در راه عشق

موفق باشید.	جمع نمره	۲۰

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی‌درس : **فارسی۳**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع:**۸ صبح**	تعداد صفحه: **۴**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۴۰۰/۰۳/۲۴**	مدت امتحان:**۹۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه ،بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشور در**نوبت خرداد** ماه سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	پاسخ ها	نمره
	توجّه : مصححان محترم، خداقوت ! لطفا به پاسخ های درست مشابه، نمره اختصاص دهید.	
	قلمرو زبانی (۷/۵ نمره)	
۱	الف)آن چه به امانت بگیرند و پس از رفع نیاز آن را پس دهند ، ۰/۲۵ ، ص ۱۳۲ ب)مشتاق، به شتاب رونده و چالاک، کوشا ۰/۲۵ ، ص ۱۲۲ ج) محلی که در آن تدریس کنند. موضع درس گفتن، ۰/۲۵ ، ص ۷۰ د) جِ سجیه، خوها، خلق ها و خصلت ها، ۰/۲۵ ، ص ۱۵۵	۱
۲	الف) اراده ،عزم وتلاش ۰/۲۵، ص ۲۸ ب) یاری، عنایت و توجّه ۰/۲۵ ، ص ۲۸	۰/۵
۳	الف) کازیه ۰/۲۵، ص ۶۱ ب) غربت، ۰/۲۵ ، ص ۸۴ ج) خوار، ۰/۲۵، ص ۱۰۱	۰/۷۵
۴	الف) هول ، ۰/۲۵، ص ۱۱۰ ب) ابا، ۰/۲۵، ص ۱۳۶ ج) حفاظ، ۰/۲۵، ص ۹۲	۰/۷۵
۵	الف) ۳ ، ۰/۲۵ ، ص ۵۴ ب) ۱ ، ۰/۲۵، ص ۵۴	۰/۵
۶	الف) نادرست، ۰/۲۵، ص ۱۱۳ (توضیح : شغاد ، مسند و نابرادر ، بدل است) ب) درست، ۰/۲۵، ص ۱۱۳	۰/۵
۷	ایران : مضافٌ الیه مضافٌ الیه ، ۰/۲۵، ص ۶۱ تومان: ممیّز، ۰/۲۵ ، ص ۶۱	۰/۵
۸	الف) عطف، ۰/۲۵، ص ۸۴ ب) نهاد ، ۰/۲۵، ص : ۸۴	۰/۵
۹	الف) گرفته ایم، ۰/۲۵، ص ۹۰ ب) شما، ۰/۲۵ ، ص ۹۰	۰/۵
۱۰	الف) پیوند وابسته ساز: «تا» یا «که» ، ۰/۲۵ پیوند هم پایه ساز: و،۰/۲۵ ، ص ۱۲۱ ب) است، ۰/۲۵، به قرینه معنایی (معنوی)، ۰/۲۵ ، ص ۱۲۱	۱
۱۱	آن اسب تندرو، ۰/۵ ، (یا هر مثال درست دیگر)، ص ۱۱۵	۰/۵
۱۲	الف) شباهت (مانند کوه)، ۰/۲۵، ص ۱۵۲ ب) صفت فاعلی، ۰/۲۵، ص ۱۵۲	۰/۵
	(قلمرو ادبی ۴ نمره)	
۱۳	الف) عین القضات همدانی، ۰/۲۵، ص ۵۳ ب) سلمان هراتی، ۰/۲۵، ص ۸۵	۰/۵
۱۴	شکسپیر: غزلواره ها، ۰/۲۵، ص ۱۵۵ ؛ جمال زاده: کباب غاز، ۰/۲۵، ص ۱۴۰	۰/۵
۱۵	الف) تشبیه ، ۰/۲۵، ص۱۲ ب) سجع ، ۰/۲۵، ص۵۲ ج) مجاز، ۰/۲۵، ص ۱۰۴ د) حس آمیزی، ص ۹۲	۱
۱۶	الف) باز : انسان های درباری و صاحب منصب، (جاه‌طلب) ۰/۲۵، ص ۱۲۱ ب) سیمرغ: نماد حق تعالی یا خداوند، ۰/۲۵، ص ۱۲۲ (برای هریک از پرندگان یک مفهوم نمادین کافی است)	۰/۵
۱۷	۱) اغراق ، ۰/۲۵ ، ص ۱۰۳ ۲) تلمیح، ۰/۲۵، ص ۲۶ ۳) حسن تعلیل، ۰/۲۵، ص ۳۴	۰/۷۵
۱۸	گزینه یک ۰/۲۵، ص ۱۰۴	۰/۲۵
۱۹	الف) فرصت صحبت را از همه گرفته است. (بر همه مسلّط شده است)، ۰/۲۵ ، ص ۱۳۷ ب) درنیافته بود، نفهمیده بود ، ۰/۲۵ ، ص ۱۳۷	۰/۵
	ادامهٔ پاسخ ها در صفحهٔ بعد	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی‌درس : **فارسی۳**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع:**۸ صبح**	تعداد صفحه: **۴**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۴۰۰/۰۳/۲۴**	مدت امتحان:**۹۰ دقیقه**
دانش آموزان روزانه ،بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشور در**نوبت خرداد** ماه سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	پاسخ ها	نمره
	قلمرو فکری (۸/۵نمره)	
۲۰		
الف	گفت: برای جریمه و تاوان، لباست را از تو می گیرم. ۰/۵، ص ۱۹	۰/۵
ب	مزینان مدّت زمان زیادی است که تغییری نکرده است ، ۰/۵، ص ۷۰	۰/۵
ج	جسم از روح و روح از جسم پوشیده نیست. ۰/۵، ص ۴۶	۰/۵
د	وقتی مردم سیاوش را دیدند، فریاد شادی سردادند که شاهزاده از آتش به سلامتی بیرون آمد. ۰/۵، ص ۱۰۴	۰/۵
هـ	آری اکنون رستم در ته چاهی که به جای آب، زهر شمشیر و سرنیزه داشت، محو شده بود، ۰/۷۵، ص ۱۱۲	۰/۷۵
و	اگر دیدی که من زخمی و در حال جان دادن هستم، تو شاد باش ؛ زیرا خندهٔ تو برای دستان من مانند شمشیر برکشیده‌ای است و به من توان مبارزه می بخشد. ۰/۷۵، ص ۱۵۰	۰/۷۵
ز	هر روز باید سخن یکسانی را تکرار کنم و آن این که : تو متعلّق به منی و من متعلّق به تو هستم. ۰/۵، ص ۱۵۵	۰/۵
۲۱	الف) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق، ۰/۲۵، ص ۵۰ ب) بیگانه ستیزی ، ۰/۲۵، ص ۲۶	۰/۵
۲۲	مادر سرسپید: دماوند ،۰/۲۵ ، ص۳۵ سیاه بخت فرزند : شاعر (بهار) ۳۵	۰/۵
۲۳	با اتّحاد و یکپارچگی می‌توان به پیروزی و آرامش رسید، ۰/۵، ص ۸۵	۰/۵
۲۴	اگر یکی از این دو نفر (سیاوش یا سودابه) گناهکار باشد، دیگر کسی او را پادشاه نمی داند. ۰/۵، ص ۱۰۱	۰/۵
۲۵	سنجیده سخن گفتن(پرورده گویی)، ۰/۵، ص ۱۴۲	۰/۵
۲۶	معیار سنجش دوستی و دشمنی مردان و ناجوانمردان ، ۰/۵ ، ص ۱۱۰	۰/۵
۲۷	دخلی ندارد: ربطی ندارد، ۰/۲۵، ص ۱۳۳ هفت قرآن به میان : چشم نخورد، (بلا به دور باشد) ۰/۲۵، ص ۱۳۳	۰/۵
۲۸	الف)وادی چهارم یا استغنا ، ۰/۲۵، ص ۱۲۳ ب)وادی هفتم یا فقر و فنا، ۰/۲۵، ص ۱۲۷	۰/۵
۲۹	۱) الف، ۰/۲۵، ص ۱۹ و ۲۰ ۲)ب، ۰/۲۵، ص ۵۳ و ۵۶	۰/۵
	موفق باشید. جمع نمره	۲۰